

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Letnik LXXVI.

Ljubljana, 1. maja 1939.

Štev. 5.

Izhaja mesečno. — Leto 1939. — Naročnina: 50 Din letno.

25.

Molitve za mir.

Pismo papeža Pija XII. kardinalu Alojziju Maglione, državnemu tajniku Njegove Svetosti.

Naš ljubljeni sin, pozdrav in apostolski blagoslov!

Ti, ki mi tako od blizu pomagaš pri vodstvu katoliške Cerkve, dobro veš, kako vroče želimo in Boga prosimo, da bi se končno vendarle, po sporazumu v pravičnosti in ljubezni, med vsemi narodi in državami, ki žive sedaj v strahu in trepetu, utrdil trajni krščanski mir.

Komaj smo prevzeli najvišjo pastirsko službo, že smo se obrnili z očetovskim srcem ne samo na vse svoje sinove v Kristusu, ampak tudi na vse države in njih vladarje s pozivom, naj se trudijo za ta mir, ki je najboljši božji dar. To vabilo in ta klic smo ponovili na velikonočno nedeljo, ko smo v baziliki sv. Petra darovali slovesno sveto mašo in prosili Kristusa, zmagovalca smrti in delilca nebeških darov, za mir in slogo po vsem svetu.

Sedaj pa, ko se bliža mesec maj, v katerem verniki prav posebno častijo deviško božjo Mater Marijo, prav vroče želimo, naj bi v tem času po vseh škofijah in župnijah veliko molili prav v ta namen.

K tej sveti križarski vojski molitve pa vabimo še prav posebno in izrecno tiste, ki jih po vzgledu božjega Odrešenika vroče ljubimo: to so otroci, ki v prvem cvetu mladosti odsevajo nedolžnost, ljubkost in milobo. Po lepi navadi naj očetje in matere vodijo svoje otroke, tudi najmlajše, pred oltar mogočne Božje Matere; tam naj jih skupaj s cveticami svojih vrtov in polj ter s svojimi in njihovimi molitvami darujejo preblaženi Devici. Kako bi se mogla nebeška Mati ustavljati takim prošnjam za mir med državljani, narodi in državami? Kako bo mogla, če se bodo z nebeškimi angeli združili v molitvi otroci, ki jih moremo imenovati angele tega sveta? Deviška božja Mati bo na tolike prošnje sprejela pod svoje varstvo mir, za katerega se danes vsi bojimo; izprosila bo pri svojem božjem Sinu, ki ga s tolikimi grehi žalijo, pomirjenje, krščansko edinost in slogo med narodi.

Kristus Gospod sam, ki je v času svojega življenja na zemlji, prav posebno ljubil nedolžno otroško dobo, ki je z besedami: «Pustite otročičem, naj prihajajo k meni... zakaj takih je nebeško kraljestvo» (Mk 10, 14) zavrnil apostole, ki so branili otrokom k njemu, mar ne bo najrajši uslišal prošnje otrok, ki vzdigujejo svoje nežne in nedolžne ročice k njemu in njegovi Materi?!

Ker torej po besedah velikega našega prednika Leona Velikega »Kristus ljubi prvo mladost, ki jo je sam vzel nase; ljubi jo, učiteljico ponižnosti, pravilo nedolžnosti, zgled krotkosti« (Migne, P. L. 54, 258 c), moremo reči: če se bodo po vsem svetu, po mestih in trgih, prav do zadnje vasice, kjerkoli sveti luč evangelija, redno zbirale v mesecu maju trume otrok k molitvi, upamo in zaupamo, da se bodo končali medsebojni prepiri, pomirili duhovi in spori uredili ter nastopili tako za svet boljši časi.

Zato pa Ti s tem pismom naročam, dragi naš sin, da te naše očetovske želje in ta topla naročila objaviš, kakor se Ti zdi najbolj primerno, da bi jih povsod, pod vodstvom škofov, poslušali in izpolnili.

Medtem pa, ko polni sladkega upanja že v duhu gledamo sadove te otroške molitve križarske vojske, pošiljamo Tebi, dragi Naš sin, in vsem onim preljubim otrokom, ki se bodo radi in veseli odzvali Našemu pozivu, kot poroštvo nebeških darov in v znak naše ljubezni, svoj očetovski blagoslov.

Dano v Rimu, pri Sv. Petru, dne 20. aprila 1939, v prvem letu Našega pontifikata.

Papež Pij XII.

Molitve v smislu papeževega naročila:

1. Pri šmarničnih pobožnostih se dostavi ena zdravamarija za mir.
2. Ker sv. oče posebno otroke prosi, da molijo za mir, naj gg. katehetje to željo papeževo otrokom razložijo, jih vzpodbujajo k stanovitni molitvi v čast Materi božji za mir na svetu, pa tudi z njimi molijo v veroučni uri in pri šolski božji službi.
3. Vsebina pisma sv. očeta naj se vernikom sporoči ob šmarnični pobožnosti ali v nedeljo in naj se povabijo, da v mesecu maju molijo za mir zasebno in skupno v družinah.
4. Vse molitvene ure v mesecu majniku naj se opravijo po namenu sv. očeta za mir.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1939.

† Gregorij,
škof.

26.

Apostolski odpustki.

V početku vsakega novega pontifikata običajno razglasé tako imenovane apostolske ali papeške odpustke. Seznam teh odpustkov je že od papeža Benedikta XIII. domalega vedno isti. Pij XII. je dovolil apostolske odpustke 11. marca 1939; razglašeni pa so bili v Acta Apostolicae Sedis 1939, št. 132—134. Udeležiti se morejo teh odpustkov vsi verniki, ki imajo kako stvar (rožni venec, križ, razpelo, majhen kip, svetinjico), blagoslovljeno od papeža ali od pooblaščenega duhovnika, in zadosté določenim pogojem.

1. Dovoljen je *popoln odpustek* v téle praznike: na Božič, Epifanijo, na velikonočno nedeljo, Vnebohod, binkoštno nedeljo, na praznik presvete Trojice, sv. Rešnjega Telesa, presv. Srca Jezusovega, na Svečnico Marijino oznanjenje, Marijino vnebovzetje, Marijino rojstvo in na praznik Marijinega brezmadežnega spočetja; na praznik rojstva sv. Janeza Krstnika; na oboji praznik sv. Jožefa, ženina bl. Device Marije; na praznik sv. apostolov Petra in Pavla, Andreja, Jakoba, Janeza, Tomaža, Filipa in Jakoba, Jerneja, Mateja, Simona in Juda, Matija in Vseh svetnikov.

Dobiti more ta odpustek proti navadnim pogojem (spoved, sv. obhajilo, molitev v namen sv. očeta) vsak, kdor ima navado, da vsaj enkrat na teden moli molitve v obliki rožnega venca v čast Jezusa Kristusa (coronam Dominicam) ali katero izmed odobrenih molitev v obliki rožnega venca v čast bl. Devici Mariji (aliquam ex coronis b. Mariae Virginis) ali vsaj tretji del (od 15 desetak) navadnega rožnega venca (rosarium b. Mariae Virginis) ali male dnevnice (officium parvum) bl. Marije Device, ali vsaj večernice ali eno nočnico s hvalnicami za rajne, ali moli spokorne ali gradualne psalme; ali kdor ima navado, da vsaj enkrat na teden opravi katero izmed duhovnih ali telesnih del usmiljenja (kakor jih našteva katekizem), ali gre k sv. maši.

Kdor ni bil pri spovedi in sv. obhajilu, pa je vendar s skesanim srcem nekoliko molil v namen sv. očeta, dobi v naštete praznike *nepopoln odpustek sedmih let*.

Poleg tega, kdor koli opravi katero izmed pobožnih vaj ali delo usmiljenja, dobi vselej *nepopoln odpustek treh let*.

2. Mašniki, ki imajo navado, da vsak dan, če niso zakonito zadržani, opravijo daritev sv. maše, dobé v naštete praznike *popoln odpustek* proti navadnim pogojem.

Vselej pa, kadar mašujejo, dobé *nepopoln odpustek petih let*.

3. Kdor mora moliti brevir (divinum officium) in to dolžnost izpolnjuje, dobi v naštete praznike *popoln odpustek* proti navadnim pogojem.

Kdor pa moli oficij vsaj s skesanim srcem, dobi vselej *nepopoln odpustek petih let*.

4. *Nepopoln odpustek petsto dni* dobi, kdor zjutraj in opoldne in zvečer, ali pozneje, kadar more, moli *Angel Gospodov*, o velikonočnem času *Raduj se, Kraljica*, ali, če teh molitev ne zna, moli petkrat *Zdrava Marija*; isti odpustek dobi, kdor moli, ko se znoči, psalm *Iz globočine* (De profundis), ali, če psalma ne zna, moli *Oče naš* in *Zdrava Marija* ter *Gospod, daj jim večni pokoj* itd.

Odlok ne omenja zvonjenja za angelovo češčenje; zato za odpustek ni treba, da bi morali moliti prav tedaj, ko zvoní angelovo češčenje.

5. Isti odpustek (500 dni) dobi, kdor vsak petek vsaj malo časa pobožno misli na trpljenje in smrt Gospoda Jezusa Kristusa ter trikrat pobožno moli *Oče naš* in *Zdrava Marija*.

6. *Nepopoln odpustek tristo dni* dobi, kdor svojo vest izpraša in resnično obžaluje svoje grehe ter sklene, da se bo poboljšal, in enkrat pobožno moli *Oče naš*, *Zdrava Marija* in *Čast bodi Očetu* v čast presv. Trojici, ali petkrat *Čast bodi Očetu* v spomin peterim ranam Gospoda Jezusa Kristusa.

7. *Nepopoln odpustek sto dni* dobi, kdor za umirajoče vsaj enkrat moli *Oče naš* in *Zdrava Marija*.

8. *Popoln odpustek* dobi, kdor ob smrtni uri svojo dušo pobožno priporoči Bogu, se izpove in prejme sv. popotnico, ali vsaj kesanje obudi, in presv. Ime Jezusovo, če more, z ustí, če ne, pa vsaj v srcu pobožno kliče in smrt kot plačilo za greh potrpežljivo sprejme iz Gospodove roke.

Pripombe: 1. Za apostolske odpustke se morejo blagosloviti samo rožni venci, križi, razpela, majhni kipi, svetinjice; ne smejo pa biti te stvari iz cina, svinca, votlega stekla ali iz kake druge tvarine, ki se lahko zdrobi ali obrabi.

Slikane ali tiskane podobe se ne blagoslavlajo.

2. Svetinjice in mali kipi morajo predstavljati svetnike, ki so bili v običajni obliki kanonizirani ali so zaznamovani v odobrenih martirologijih.

3. Da more kdo dobiti apostolske odpustke, mora stvar, ki jo je blagoslovil sv. oče ali pooblaščen mašnik, nositi pri sebi ali jo imeti v svojem stanovanju na dostojnem kraju.

4. Sv. oče je izrecno izjavil, da se s podelitvijo apostolskih odpustkov ne prekličejo odpustki, ki so jih papeži morda že drugače dovolili za našete molitve, pobožne vaje ter dobra dela.

S. Poenit. Ap. 11. mart. 1939.

27.

Fakultete spovednikov in odpustki ob misijonih in duhovnih vajah.

1. Na podlagi petletnih fakultet, podeljenih mi od sv. konzistorialne kongregacije dne 13. julija 1938 za dobo do konca leta 1943, dajem spovednikom sledeča pooblastila:

- I. Absolvendi a censuris et poenis ecclesiasticis eos qui libros apostatarum, haereticorum aut schismaticorum, apostasiam, haeresim aut schisma propugnantes, aliosve per Apostolicas Litteras nominatim prohibitos defenderint aut scienter sine debita licentia legerint vel retinuerint; iniuncta congrua poenitentia salutari ac firma obligatione supradictos libros, quantum fieri poterit, ante absolutionem, destruendi vel Ordinario aut confessario tradendi.
- II. Dispensandi ad petendum debitum coniugale cum transgressore voti castitatis perfectae et perpetuae, privatim post completum XVIII aetatis annum emissi, qui matrimonium cum dicto voto contraxerit, huiusmodi poenitentem monendo, ipsum ad idem votum servandum teneri tam extra licitum matrimonii usum quam si coniugi supervixerit.
- III. Dispensandi super occulto criminis impedimento, dummodo sit absque ulla machinatione, et agatur de matrimonio iam contracto; monitis putatis coniugibus de necessaria consensus secreta renovatione, ac iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutari. Item dispensandi super eodem occulto impedimento, dummodo pariter sit absque ulla machinatione, etiam in matrimoniis contrahendis, iniuncta gravi et diuturna poenitentia salutari.
- IV. Absolvendi ab excommunicatione latae sententiae Ordinario reservata, quam incurrunt procurantes abortum, effectu secuto. (To pooblastilo se daje po kan. 2350, § 1 in 199 § 1.)

Ta pooblastila veljajo tudi za spovednike ob duhovnih vajah. Dekane in dekanijske upravitelje za čas poslovanja pooblašča stalno za zgornje slučaje.

2. Na podlagi istih fakultet podeljujem:

- a) popolni odpustek (pod pogojem, da sprejmejo sv. zakramente in molijo po namenu sv. očeta šest očenasev, zdravamarij in čast bodi); vsem, ki ob misijonu poslušajo vsaj polovico vseh govorov (pridig);

b) odpustek 100 dni vsem, ki pobožno prisostvujejo misijonski pridigi.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1939.

† Gregorij,
škof.

28.

Ukinitev verskozakladnih maš v ljubljanski škofiji.

Na prošnjo ljubljanskega škofa je Kongregacija sv. zbora (S. Congregatio Concilii) z odlokom z dne 16. marca 1939, št. 627, ljubljanski škofiji za vedno podelila spregled, opravljati verskozakladne maše in je obenem vse zamudnike oprostila dolžnosti, opraviti zaostale verskozakladne maše. (Concessit: gratiam dispensationis perpetuae ab onere persolvendi missas ex fundo religionis provenientes necnon gratiam condonationis pro sacerdotibus, qui post bellum ultimum tales missas non persolverint.)

S tem torejjenja v ljubljanski škofiji dolžnost opravljati verskozakladne maše.

29.

Skrb za sezonsko delavstvo.

Tudi iz ljubljanske škofije se vedno več sezonskih, zlasti poljedelskih delavcev in delavk izseljuje v tujino. Ti verniki pridejo v velike nevarnosti, zaradi tega so potrebni večjega dušnopastirskega skrbstva, da ostanejo v tujini verni in se utrjeni v veri vrnejo. Dušni pastirji onih župnij, iz katerih odhajajo verniki na sezonsko delo v tujino, naj vsakemu dajo s seboj:

1. Pismo s kratkimi navodili za življenje na tujem.
2. Priporočilno pismo za župnika kraja, kjer bo izseljenec živel. Oboje je izdala Družba sv. Rafaela in prizadetim župnim uradom razposlala. Če jih še več potrebujejo, naj se obrnejo na Družbo sv. Rafaela.
3. Če je število odhajajočih večje (morda 50 ali več), naj se zanje priredi v cerkvi poslovitvena pobožnost. Če odhajajo posamezni izseljenci iz ene fare, ne skupaj, temveč razdeljeno, naj se ta poslovitvena pobožnost opravi enkrat za vse.
4. V dvorani naj društva prirede poslovitveno prireditev, kjer naj se odhajajočim polaga na srce pred vsem zvestoba v veri in narodnosti, naj se jih opozarja na moralne in druge nevarnosti tujine, da ostanejo v stalnem stiku z domačimi in domačo faro, da naj si gotovo naroče dober katoliški časopis, ki jih bo obiskal v tujini, da naj gotovo vrnejo listek za Rafaelovo družbo, v katerem sporočijo svoj naslov in ime župnika, v čigar župniji bodo prebivali.
5. Enako naj se jim priredi pri povrnitvi primeren sprejem, če se vračajo skupno.

Domači dušni pastir mora ostati v ozkih zvezah s svojimi župljani v tujini, in sicer:

- a) s pismi, ne samo domačih, temveč tudi župnika in društev;
- b) z rednim pošiljanjem prečitanih časopisov, kar naj se organizira po farah;
- c) s stalno skupno molitvijo vsako nedeljo pri večernicah.

Na ta način bo mogoče zmanjšati velike nevarnosti, ki pretijo veri in nrvnosti, pa tudi narodnosti sezonskih delavcev v tujini.

V Ljubljani, dne 26. aprila 1939.

† Gregorij,
škof.

30.

Razne objave.

Obči šematizem katoliške Cerkve v Jugoslaviji. V kratkem izide ta prepotrebna knjiga, sestavljena in natisnjena po naročilu jugoslovanskega episkopata. Obsega 600 strani in stane broširana 60 din, vezana 75 din. Naročilo knjige je obvezno za vse župne urade in se plača na račun tekočih cerkvenih dohodkov. Kdor želi vezano knjigo (kar se zelo priporoča), naj to brez zamude sporoči škofijskemu ordinariatu. Knjigo bo razposlal nadškofijski ordinariat v Sarajevu.

Išče se naslov Rajka Šuflaja, bivšega železniškega uradnika, in njegove žene Albine. Kdor za naslov zazna, naj ga sporoči nadškofijskemu zakonskemu sodišču v Beogradu, Jovana Ristića 20.

Katekizem KA. V januarju t. l. je NOKA v Ljubljani v smislu naročila v Škofijskem listu 1938, št. 13., poslal vsem župnim uradom po en uradni izvod dr. Odarjevega katekizma KA s priloženo položnico za plačilo zneska 13 din iz tekočih cerkvenih dohodkov. Župni uradi, ki tega zneska še niso poslali, naj to brez zamude store.

Raziskovanja. Matičnim uradom se naroča, da pregledajo matice in pošljejo škofijskemu ordinariatu sledeče listine, spisane v slovenskem jeziku in pravilno kolkovane: mrliški list za Jerneja Toman, umrlega 26. junija 1886, in njegove žene Marije roj. Rozman, umrle 4. februarja 1887. — Poročni list Vincenca Jerše in Alojzije Bizjak. — Rojstni list Marije Bučar, roj. 1857, in Martina Bučar, roj. okr. 1820. — Rojstni list Frančiške Wobegg, roj. 6. marca 1806, ter poročne liste Jakoba Böhm in Viktorije roj. Trček, por. okr. 1820, ter Mihaela Piškur in Frančiške roj. Wobegg, por. okr. 1825. — Poročni list Andreja Supin in Elizabete Šparovec (ali Pogačnik), por. 31. maja 1824. — Rojstni list Jurija Bock, Katarine Kelner, roj. okr. 1825, in Janeza Peruzzi, roj. okr. 1820, ter poročni list Jožefa Peruzzi in Neže Prijatelj, por. pred 1819 (nagrada 100 din). — Poročni list Henrika in Jožefe Makovec, por. 1845. — Rojstni list Gašperja Hostnik, roj. 1807, in Marije Šetina, roj. okr. 1820. — Rojstni in poročni list Jurija Kordin in Marije roj. Pirc, roj. okr. 1820, por. okr. 1780. — Rojstni list Marije Pavlin, roj. okr. 1828. — Poročni list Jerneja Arneš in Ane roj. Kramer. — Rojstni listi Leopolda Žagar, roj. 1788, Janeza Mayr, roj. 1749, in Katarine Razinger, roj. 1765; dalje mrliški list Ivane Žagar roj. Mayr, umrle 1823, in Leopolda Žagar, umrlega po 1823; ter poročni list Janeza Mayr in Katarine Razinger, por. okr. 1790. — Rojstni in poročni list Jakoba Kumer in Ursule Dolen.

31.

Slovstvo.

Pridige za pripravo na kongres Kristusa Kralja. — Kongres, ki bo pri nas, je treba kar najbolje izrabiti v duhovni prid našemu narodu. Verski prerod, ki bo predmet kongresu, je potreben tudi nam. Da se ljudstvo na kongres dobro pripravi, bo priloga »Praedicate« prinesla pridige o kongresu za vse nedelje in praznike od 30. aprila do 30. julija. Duhovniki, ki morda niso naročeni na list »Vzajemnost«, in priloge »Praedicate« še niso prejeli, naj sporoče ordinariatu, da jo jim pošlje gratis. Enako za prihodnje mesece. Pripominja pa se, da so pridige mišljene kot tvarina oz. pripomoček za te govore. Ž ozirom na važnost kongresa je nujno, da se ta tvarina povsod obdela. Golo čitanje osnutkov bi pri vernikih ne naredilo vtisa.

Dr. Josip Jerše: Luč iz Nazareta. Sv. Družina, vzor krščanskim družinam. Šmarnice. 1939. Samozaložba. — Knjiga obravnava prevažno tvarino na prikupen način in se bodo te šmarnice gotovo priljubile. Priporočamo za letos in prihodnje leto, tudi za duhovno branje.

Dr. Franc Kimovec: Marijo častimo! Šmarnice. 1939. Založila Družba sv. Mohorja. — Preproste, vsem umljive so te šmarnice. Tudi te prav toplo priporočamo za letos in prihodnja leta.

Janez Veider: Kneginja Ema. Naša prva svetnica. 1939. Založila in tiskala Misijonska tiskarna v Grobljah. — Knjiga ima namen, postaviti med nas podobo svetnice, ki je po rodu in krvi naša. Priporočamo.

Knjižice salezijanske družbe: št. 128.: V luči papeževih okrožnic; št. 129.: Škof Gnidovec; št. 130.: Več sonca v življenje; št. 131.: Svetogorska Kraljica. — Priporočamo.

Št. 1704.

32.

Konkurzni razpis.

S tem se razpisuje zaradi smrti dosedanjega župnika izpraznjena župnija **Zalna** v šmarijski dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škofijski ordinariat v Ljubljani.

Rok za vlaganje prošenj se zaključi dne 31. maja 1939.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1939.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

33.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za škofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan **Josip Stupica**, župnik na Prežganjem.

Prezentiran je bil za župnijo Peče **Alojzij Peček**, kaplan v Kranju (umeščen dne 15. aprila 1939).

Podeljena je bila župnija Lom ondotnemu upravitelju **Karlu Sparhaklu** (umeščen dne 20. aprila 1939).

Imenovana sta bila: Jožef Oblak, ekspozit na Zdihovem, za časnega upravitelja župnije Mozelj, in Ivan Kogovšek, župnik na Kopanju, za soupravitelja župnije Žalna.

Promoviral je dne 17. marca 1939 na teološki fakulteti v Ljubljani za doktorja bogoslovja Janez Jenko, prefekt zavoda sv. Stanislava.

Premeščen je bil Anton Plevnik, kaplan v Mengšu, za kaplana na Brdo pri Lukovici.

Reductio ad statum laicalem. Ad statum laicalem reductus est vigore Rescripti S. Congr. Relig. de die 21. Martii 1939 No. 2719/38 Aloisius Mav, C. M.

Umrla sta: Jožef Erker, župnik v Mozlju, dne 2. aprila 1939, v starosti 66 let, in Jožef Šolar, župnik v Žalni, v Ljubljani dne 20. aprila 1939 v starosti 68 let (pokopan v Žalni). — Naj v miru počivata!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 1. maja 1939.

Ign. Nadrah,

gen. vikar.

Jože Jagodic,

škof. kancler.

Vsebina: 25. Molitve za mir. — 26. Apostolski odpustki. — 27. Fakultete spovednikov in odpustki ob misijonih. — 28. Ukinitve verskozakladnih maš. — 29. Skrb za sezonsko delavstvo. — 30. Razne objave. — 31. Slovstvo. — 32. Konkurni razpis. — 33. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Karel Čeč).